

Eğ'itim ve Devlet

İnsani bir sistem olduğu için eğ'itim-öğretim sistemi kurulurken ilk yapılması gereken şey insanın nasıl tanımlanacağına karar vermektir. İyi-kötü, yeterli-yetersiz (tam-eksik), bağımsız-bağımlı (öz-ü-gür-kul/köle) gibi birçok farklı koordinat sisteminde insan ayrı ayrı tanımlanmalı ve bu farkı tanımların koordinat dönüşümleriyle birbirine dönüşebildiğine emin olunmalıdır.

Bir örnek vermek gerekirse insan iyi-kötü düzleminde doğuştan kötü; doğuştan iyi; doğuştan ne iyi, ne kötü ya da doğuştan hem iyi, hem kötü olarak tanımlanabilir. Bizim Milli Eğ'itim (!) Sistemi'miz de dünyadaki birçok benzeri gibi insanı doğuştan kötü kabul eden bir eğ'tim felsefesi üzerine kuruludur ve insanın içindeki kötülüğü eğ'ip, onu iyi yapma (!) amaçlı eğ'itim-öğretim yöntemleri kullanmaktadır.

Peki MEB, YÖK ya da diğerleri çocuğu neden kötü kabul etmektedir? Daha doğrusu çocuk neye göre ve niçin kötüdür?

Ayrıca, Milli Eğ'itim Sistemi'mize göre çocuk yetişkin gibi kendine özgü özellik ve ihtiyaçları olan bir birey değil, bir birey adaydır. Kendisine yetemez, kendi kendini geliştiremez. Seneler süren eğ'itim-öğretim süreci çocuğun bu eksiklik ve yetersizliğini gidermek içindir. Hatta devletten başka kimse bu anlamda giderici olamaz.

Peki çocuk gerçekten bu kadar muhtaç mıdır? Daha doğrusu çocuk neye ve niçin muhtaçtır?

Bunların yanında, sevgili Milli Eğ'itim Sistemi'miz çocuğu bağımsız görür. MEB, YÖK, TSK,, gibi devletin birçok ideolojik aracı insanı ömrü boyunca bu doğuştan gelen bağımsızlığından uzak tutmak için çalışır.

Devlete göre çocuk kötüdür, evet: Zira çocuk bağımsız olma eğilimindedir. Devlete göre çocuk eğitime muhtaçtır, evet: Zira insan o çocukça öz-ü-gürlüğünü koruduğu sürece devlet için iyi bir vatandaş olamaz ve insan iyi bir vatandaş olmadığı sürece devlet için eksiktir, yetişkin olamaz.

Dikkat ettiniz mi? Hep eğitim, hep eğitimi. Öğretim pek önemli değildir bu diyarlarda. Onları dersaneler verir. Adı üstünde, Milli Eğitim (!) Sistemi.. ..milletin devletin önünde eğilmesi için, onun kulu ve kölesi olması için çal(ış)an ideolojik araçlar bütünü!

Fark ettiniz mi? Devlet bu çağın en önemli iki Tanrı'sından birisidir. Onu yönetenlerin tanrısı Para, onun yönettiklerinin tanrısı ise kendisidir. Ama ezeli ve ebedi olan bir tek odur. Onun yolunda ölenler şehittir artık. Hatta gerektiğinde size sormadan canınızı dahi alabilir. 12 yaşında bir çocuk bile olsanız daha..

“Bu çocuklar hangi suçlarından ötürü öldürülüp, toprağa gömüldü?” diye soramazsınız, günahıdır. Onlardan biri sizin çocuğunuz bile olsa.. Sorduğunuz anda, bir teröristsinizdir, bir vatan hainisinizdir ve hemen defteriniz elinize verilir. Hapishanenin azabı, cehenneminkinden de çetindir..

Bir dakika, dur Onur.. ..konu bu değildi, ben başka bir şey söylemek niyetindeydim.

Bir Almaşık (/Alternatif) Eğitim: Montessori Yöntemi

Yurtdışında eğitim fakültelerinde dahi pek bilinmese de devletin sunduğu merkezi eğitime alışı bir çok alışık eğitim akımı vardır dünyada. Bu yazıda asıl paylaşmak istediğim ise bunların en yaygınlarından birisi olan ve İtalya'nın ilk kadın tıp doktoru olan Maria Montessori'in başlattığı akım. Zira, yüzyılı aşkın bir süredir Montessori'nin yöntemi birçok ülkede, birçok okulda başarıyla kullanılmaktadır.

Montessori'ye göre çocuk doğuştan iyidir ve en az bir yetişkin kadar kendine yetip, kendi kendini geliştirebilir. Bunun için gerekli olan sadece uygun bir çevredir! Merkeze devleti değil, çocuğu alan; amacı onun potansiyelini dışarı çıkarmak için edilgen bir yardım ve yönlendirme sağlamaktan öteye gitmeyen; çocuk-ça ve öz-ü-gür öğrenimci bir çevre.. Zira çocuk yetişkinlerden farklı özellik ve ihtiyaçları olan, başka türlü ama tam bir bireydir!

Montessori *“..Hiçbir köle çocuğun ailesinin mülkü olduğu kadar efendisinin mülkü olmamıştır. Hiçbir köle çocuğun karşılaştığı kadar sınırsız engellerle karşılaşmamıştır.”* der ve devam eder: *“İnsan hakları asla çocuğun durumunda olduğu gibi hiçe sayılmamıştır..”* Bu yüzden de eğitimin amacını bireyi özgürleştirmek olarak tanımlar.

İlk olarak zeka geriliği olan çocuklarla çalışmaya başlayıp, onların normal olarak adlandırılan çocuklarla eş başarı seviyesine ulaşmasına yardım etmiştir Montessori. Aynı yöntemin normal olarak adlandırılan çocuklarda kendine-hakimlik (oto-kontrol) ve içrek disiplin geliştirdiğini fark edince de ilk Çocuk Evi'ni kurmuştur.

Çocuk Evleri'nde alışıldık sınıf kavramı mevcut değildir. Çocuklar gelişim dönemlerine göre çok-yaşlı sınıflarda, yönlendiricilerden (/öğretmenlerden) ziyade kendi kendilerine veya akranlarından bir şeyler öğrenirler. Yönlendiriciler mümkün olduğunca edilgen kalarak,

öğrencileri mümkün olduğunca etkin bırakırlar. Bunun için de çok iyi birer gözlemci olmalıdırlar ve her çocuğun kendine özgü bir yöntem kullanılabilmesini sağlamalıdırlar.

Bu Çocuk Evleri'nde çocuk, okul ile aile asla birbirinden ayrık hareket etmez. Çocuğun 0-6 yaş arasında duyuları keşfederek kişiliğini yaratmasına yardımcı olunur. 0-3 yaş arasındaki bilinçsiz emici zihin “ruhsal embriyo” olarak adlandırılır. Bunu takip eden 3-6 yaş arasındaki bilinçli emici zihin dönemine geçildiğinde çocuğa sonunda kendi kendine okumaya - yazmaya başlayacağı, müzik ve matematik çalışacağı oyun ve alıştırmalar yaptırılır. Şaşırtıcı olan, böyle bir çevrede bilindik anlamdaki, zaman geçirme dışında bir amacı olmayan oyunlara çocuklar kolay kolay yüz vermezler.

Çocuğa 6-12 yaş arasında kavramları keşfedeceği ve aynı zamanda ihtiyacı olan “ev ortamından uzaklaşarak bağımsızlaşma” sürecini gerçekleştirebileceği bir ilk okul çevresi sunulur. Çocuk daha ilk okula başlamadan merkezi eğitimdeki bir ilk okul üçüncü sınıf öğrencisiyle aynı seviyede donanıma sahip olduğu için, bu dönemde keşfedebileceği değerlerin sınırı yoktur. Bunun için mutlak ve süregelen bir müfredat bulunmaz okullarda. Çocuk istediği zaman, istediği kadar öğrenebilir her şeyi..

Çocuğa 12-18 yaş arasında sunulan çevre ise hayatı keşfetmede kolaylık sağlar. Bu bağlamda Çocuk Evi orta okul seviyesinden sonra yerini çiftliklere bırakır. Yetişkinler sadece misafir olmak, çözülemeyen bir sorun için yardım sunmak ya da ders vermek için gelirler bu çiftliklere. 3-4 kişilik odalarda kalan çocuklar tarım ve hayvancılıktan makine tamiratına, mutfaktan işlerinden muhasebe işlerine kadar ihtiyaçları olan her şeyi kendileri yapmaya çalışır. Bu sayede insan ilişkilerinde oldukça yetkinleşen çocuklar, diğer canlılarla ve doğayla ilişki kurmada da modern insanın oldukça ötesine geçebilirler.

Böyle yetişen çocukların kurduğu bir toplumu düşünsenize? Üstelik henüz üniversiteye de gitmediler..

İleri Araştırma Yapmak İsteyenlere

<http://montessoriegitimi.org/yerarti/joomla/>

<http://digital.library.upenn.edu/women/montessori/method/method.html>

<http://www.montessori.edu/>